

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 18P/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7223200987
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Andrejčáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2023:7223200987.3

Uznesenie

Okresný súd Košice I, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. T., T.. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa matky S. T.Ž., T.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. - F. a otca: N. T., T.. XX.XX.XXXX, U. H. W. XX, Y., o návrhu navrhovateľky: V. H., T.. XX.XX.XXXX, U. H. H. X, Y., v konaní o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveruje maloletú G. T., T.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti starej matky V. H., T.. XX.XX.XXXX, ktorá bude oprávnená a povinná sa o maloletú osobne starať, zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 18P/48/2023.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka ako stará matka maloletej návrhom podaným Okresnému súdu Košice II dňa 06.02.2023, postúpeným tunajšiemu súdu dňa 02.03.2023 žiadala nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by bola maloletá G. T., T.. XX.XX.XXXX zverená do jej náhradnej osobnej starostlivosti do rozhodnutia vo veci samej. Súčasne sa navrhovateľka domáhala aj rozhodnutia vo veci samej, ktorým by súd zveril maloletú do jej náhradnej osobnej starostlivosti s tým, že stará matka je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať ju a spravovať jej majetok má iba v bežných veciach. Zo strany otca maloletej žiadala určiť výživné na maloletú vo výške 135,-Eur mesačne k rukám navrhovateľky, počnúc právoplatnosťou rozsudku a zo strany matky maloletej žiadala určiť výživné na maloletú vo výške 50,-Eur mesačne k rukám navrhovateľky, počnúc dňom 01.03.2023.

2. Navrhovateľka odôvodnila návrh tým, že rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 18C/49/2011 zo dňa 01.06.2011 bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletej, pričom po rozvoze bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky. Matka žila s maloletou nejaký čas po rozvoze v domácnosti s navrhovateľkou, následne sa osamostatnila a odsťahovala. Dňa 24.05.2017 mala matka maloletej vážny úraz hlavy, a preto maloletú ponechala v starostlivosti navrhovateľky. Následne po čiastočnom zlepšení jej zdravotného stavu sa v období rokov 2018 až 2021 starala o maloletú G. a jej maloletú sestru J. matka sama. Navrhovateľka však často brávala maloletú G. k sebe a venovala sa jej, maloletá vyhľadávala jej spoločnosť. Od roku 2020 sa matka o maloletú nestarala dostatočne, a preto maloletú nechávala navrhovateľke aj na dlhšie, niekoľko mesačné obdobia. Od 05.10.2022 je maloletá u navrhovateľky nepretržite. Navrhovateľka sa maloletej venuje po každej stránke, keďže tá trpela v dôsledku zanedbanej starostlivosti úplnou stratou sebavedomia, v škole sa jej vysmievali deti, šikanovali ju, maloletá sa v noci niekoľkokrát budila so záchvatmi plaču a strachu. Na výchove maloletej je navrhovateľka súčinná už od malička, navzájom si rozumejú a má záujem sa o ňu starať aj v budúcnosti. Maloletej zabezpečuje každodennú starostlivosť, výživu, kupuje jej oblečenie, pripravuje ju do školy. Maloletá sa jej zveruje so svojimi starosťami aj radosťami. Navrhovateľka robí všetko pre to, aby po predchádzajúcom nepriaznivom období, kedy bola jej výchova a starostlivosť zanedbaná, bola

fyzicky zdravá, psychicky vyrovnaná a aby v škole prosperovala, čo sa im aj spoločnými silami darí. Navrhovateľka je presvedčená, že spĺňa osobnostné a morálne predpoklady na zverenie maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka je starobná dôchodkyňa, býva v jednoizbovom byte a poberá dôchodok vo výške XXX,XX Eur. Popri tom si privyrába tým, že sa stará o ťažko zdravotne postihnutú osobu na základe dohody o asistencii, z čoho má mesačný príjem vo výške cca 300 až 400 Eur. Navrhovateľke nie je známe, či je matka zamestnaná, na maloletú prispieva len ojedinele. Navrhovateľka ďalej uviedla, že otec maloletej sa o maloletú vôbec nezaujíma približne od roku 2018. Po rozvoze rodičov si maloletú síce brával počas niektorých víkendov, avšak osobne sa jej nevenoval, skôr ju ponechával v starostlivosti svojich rodičov. Maloletá sa jeho spoločnosti nedožadovala, o víkendy s ním nemala záujem s vysvetlením, že otec sa pred ňou často vyjadroval negatívne o jej matke či iných príbuzných. Otec maloletú nekontaktuje ani na sviatky, nikdy ju nevzal na výlet, nevznikol medzi nimi žiaden citový vzťah. Na výživu maloletej prispieva matka maloletej v zmysle súdneho rozhodnutia vo výške 135 Eur. Navrhovateľka má za to, že u maloletej je splnená podmienky odôvodnenej potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov, keďže o maloletú je nevyhnutné sa riadne každodenne starať, zastupovať ju v súvislosti s požiadavkami školy, či inými životnými situáciami, úradnými záležitosťami.

3. Navrhovateľka priložila k podanému návrhu rodný list maloletej, rozhodnutie Sociálnej poisťovne o zvýšení starobného dôchodku zo dňa 01.12.2022 a zmluvu o výkone osobnej asistencie zo dňa 05.08.2019.

4. Na základe žiadosti súdu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, odbor sociálnych vecí a rodiny Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „úrad“), uskutočnil prešetrenie pomerov v rodine maloletej, o ktorom podal správu zo dňa 08.02.2023. Zo správy vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Košice II, č. k. 18C49/2011-53, zo dňa 22.6.2011 bolo manželstvo manželov T. rozvedené. Maloletá G. bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otec maloletej bol zaviazaný prispievať na dcéru sumou 135,-Eur mesačne. Styk otca s maloletou bol upravený do 31.12.2011 za prítomnosti matky v čase od 16.00 hod. do 18. 00 hod. dva dni v každom týždni roka na základe dohody rodičov. V termíne od 01.01.2012 styk bol upravený bez prítomnosti matky v čase od 09.00 hod do 19.00 hod. každú párnú soboru a každú nepárnú nedeľu v roku, keď si otec dieťa prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky. Spisová dokumentácia úradu dieťaťa zahŕňa opodstatnené podnety základnej školy maloletej G. z minulého obdobia r. 2017 a 2018 poukazujúce na nedostatočnú starostlivosť zo strany matky k maloletým deťom G. Z. J. T., spôsobenú požívaním alkoholických nápojov. Z týchto dôvodov úrad začal vykonávať v rodine pravidelný monitoring a zhodnocovať starostlivosť matky o deti. V záujme detí podmienil matke navštevovať psychiatrickú ambulanciu, resp. absolvovať liečbu. Matka maloletých detí s úradom spolupracovala, navštevovala psychiatrickú ambulanciu na G. ulici s opakovanou hospitalizáciou na psychiatrii. Počas tohto obdobia maloletá G. bývala u svojej starej matky a mladšia dcéra J. u svojho biologického otca. Deti matku navštevovali počas víkendov, spoločne chodievali na výlety a realizovali rôzne víkendové aktivity. Maloletá v súčasnosti býva v domácnosti starej matky, v jednoizbovom družstevnom byte, ktorý je účelne a úplne zariadený s veľmi dobrou hygienou domácnosti. Súčasťou domácnosti je izba slúžiaca ako spoločenská miestnosť a zároveň ako oddychová miestnosť pre starú matku a maloletú. Maloletá spí spoločne so starou matkou na rozkladacom gauči. Podľa vyjadrenia maloletej, je dostatočne pohodlným pre oddych a spánok. Väčšinu času maloletá trávi v tejto izbe. Súčasťou kuchyne je aj písací stôl slúžiaci k príprave maloletej do školy. Vybavenie domácnosti zodpovedá a postačuje potrebám oboch osôb v domácnosti. Napriek menšej rozlohe bytu je možné zaznamenať účelné využívanie priestoru ako aj systém pri uskladňovaní vecí. Maloletá má každý deň zabezpečenú domácu stravu. Bytové pomery sú vhodné pre pobyt maloletej, dieťa má v ňom vytvorené primerané podmienky pre pokojné trávenie času, prípravu do školy i spánok. Je možné konštatovať, že ide o domácnosť fungujúcu, s minimálnym poskytovaním súkromia maloletej, ktorá nesie stopy tzv. „ženskej domácnosti“. Navrhovateľka, stará matka maloletej podala návrh z dôvodu, že momentálne sústavne zabezpečuje osobnú starostlivosť o svoju vnučku od 5.10.2022. Poukazovala na to, že s vnučkou má výraznú citovú väzbu, poskytuje jej osobnú starostlivosť v rôznych etapách života dieťaťa. Spočiatku túto zabezpečovala pre samotný záujem maloletej, neskôr z dôvodu druhej gravidity matky maloletej, či neskôr z dôvodu úrazu hlavy matky maloletej. O podaní návrhu matku ani otca maloletej neinformovala. Stará matka je rozvedená od 22.7.2020, v domácnosti žije so svojou vnučkou. Je starobnou dôchodkyňou a poberá starobný dôchodok vo výške XXX,XX Eur, zároveň vykonáva na základe dohody o asistencii starostlivosť ťažko zdravotne postihnutej osobe s mesačným príjmom z tejto činnosti cca 300-400 Eur. Výdaje starej matky spočívajú v uhrádzaní nákladov súvisiacich s užívaním bytu vo výške 134 Eur mesačne. Ďalšie výdaje spočívajú v uhrádzaní príspevkov na TV, stravu a hygienu

domácnosti. Uviedla, že matka maloletej na výživu maloletej prispieva nepravidelne. Raz poskytla sumu 20 Eur a v januári 2023 poslala na účet starej matky sumu 200 Eur. Matka navštívila maloletú naposledy v domácnosti starej matky dňa 02.02.2023, kedy maloletej zablahoželala a prispela ako darček 50 Eur. Matka dieťaťa svoj pobyt nešpecifikovala, lokalizovala ho na pobyt na G. T. N.. Z komunikácie vyplynulo, že by mala bývať v rodinnom dome. Žiadne iné informácie o matke maloletej nemá. Úradu sa opakovane nepodarilo telefonicky zastihnúť matku maloletej. Stará matka uviedla, že maloletá je citlivé a vnímavé dieťa, ktoré jej osobu rešpektuje. Výhodné problémy negovala. Mesačné výdaje starej matky zahrňujú aj výdaje na maloletú zohľadňujúce platby za mesačník 10 Eur, kozmetiku cca 20 Eur, stravu v škole 21-25 Eur, oblečenie podľa potreby a sezónnosti, mobilný paušál. Zároveň poukazovala na skutočnosť, že od 2018 roku otec maloletej o svoju dcéru nejavil záujem, nekontaktoval sa s dcérou ani na sviatky.

5. Z vyjadrení otca dieťaťa na úrade vyplynulo, že viac ako 22 rokov je zamestnaný v spoločnosti O.. G.. G. s mesačným príjmom cca XXXX,-Eur. Svoje výdavky na domácnosť bude špecifikovať na pojednávaní. Už takmer 9 rokov je druhýkrát ženatý. V domácnosti býva spoločne so svojou manželkou. Bytové pomery zahŕňajú U. v osobnom vlastníctve otca maloletej, úplne a účelne zariadený. V domácnosti je izba, ktorá je voľná a podľa vyjadrenia otca by mohla byť izbou maloletej G.. Poukazoval na to, že v minulosti vzhľadom k nevhodnému životnému štýlu matky sa pokúšal o zverenie dcéry do svojej osobnej starostlivosti. V tom čase pre očakávanie G. do jeho domácnosti zakúpil aj psíka. To sa však neudialo. Subjektivizoval, že matka maloletej dlhodobo štvla dcéru proti jeho osobe, neumožňovala mu pravidelný styk. Je pravdou, že po vyhrotených životných situáciách v roku 2018 po telefonickom rozhovore s dcérou, ktorá mu uviedla, že ho odmieta, sa dcére vyjadril, že ak to takto chce, nebude ju už kontaktovať, ale ak si to rozmyslí, môže sa s ním spojiť a kontakt s dcérou prerušil. Od roku 2018 sa nekontaktoval ani s matkou maloletej či dcérou. Subjektivizoval, že stále má záujem o svoju dcéru, riadne a sústavne prispieva na jej výživu sumou stanovenou súdnym rozhodnutím vo výške 135,- Eur mesačne na účet matky. Do budúca verbalizoval, že bude pri svojej dcére stáť. Odmieťa, že by do budúca osobnú starostlivosť zabezpečovala stará matka maloletej. Poukazuje na skutočnosť, že maloletá má druhého rodiča - otca, ktorý má osobnostné, morálne a materiálne možnosti na starostlivosť a zabezpečenie svojej dcéry. K osobe matky uvádzal, že túto v jeho domácnosti opakovane hľadajú orgány činné v trestnom konaní a dňa 08.02.2023 matku maloletej z trvalého pobytu v jeho domácnosti odhlásil. Poukazuje na tie skutočnosti, že matka dieťaťa odo dňa rozhodnutia doposiaľ nikdy otcovi neposkytla žiadne podstatné informácie o maloletej dcére, o jej školských výsledkoch, zdravotnom stave či iných podstatných veciach v živote dcéry. Zároveň uvádza, že o ťažkej životnej situácii svojej dcéry, o jej potrebách a momentálnej situácii nevedel a nikto mu o nej neposkytol žiadne informácie. Jeho súčasná manželka pozná maloletú a stotožňuje sa s názorom otca.

6. Maloletá G. súhlasila s rozhovorom s úradom, na ktorý prišla v doprovode starej matky. Maloletá je otvorená, odpovedá pohotovo, bez dlhého rozmýšľania, aktívne spolupracuje, v prejave sa javí spontánna. Nie je utiahnutá, pri rozhovore udržuje očný kontakt, občas sa usmieva. Vyjadrenia a skutočnosti ozrejmovala tak, aby boli pochopiteľné. Sedela uvoľnenie, gesta nepoužívala. Maloletá sa toho času nachádzala v domácnosti starej matky. Je žiačkou 7 ročníka základnej školy, učí sa dobre. Od septembra navštevuje gymnastiku, prihlásila ju na ňu babka, veľmi sa jej to páči. Uviedla, že v minulosti keď bola menšia veľmi rada chodievala na tanečnú, avšak mamka ju z nej odhlásila, nepovedala jej prečo. Zo Základnej školy H. prestúpila na ZŠ Q., pretože bola šikanovaná. K bytovým pomerom maloletá uviedla, že bývala väčšinou s mamou, bola aj u babky. V Minulosti bývala u babky aj dlhšie, ale mamka vždy po čase vymýšľala a chcela, aby išla s ňou. Maloletá ďalej uviedla, že s matkou nechcel ísť, bála sa, pretože u matky bola aj jej sestra, s ktorou sa hádali. Raz sa stalo, že maloletá G. so sestrou boli samé doma s I. a matka bola v krčme, kde chodila často. Maloletá plakala, lebo chcela ísť za mamkou, na čo jej I. vravel, že ju zbije keď neprestane revať. Jej sestra povedala, že v dolnom šuflíku sú varechy, pričom I. jednu zobral, maloletú zbil zamkol ju do izby. Maloletá ozrejmovala, že so svojou mamou a sestrou J. žila na rôznych miestach. Vysvetľovala, že vždy bývali s iným mamkiným priateľom. Ku vzťahom s maminými priateľmi uviedla, že títo matku bili, najhorší bol I., ten ju tiež bil a raz ju škrtil. Uvádzala, že bola očitým svedkom tohto správania sa dospelých. Starostlivosť zo strany matky maloletá vnímala ako veľmi slabú, v dome nemali čisté veci, keď mamka vyprala, tak prádlo nechala týždeň na balkóne. Často nevarila, iba im zalievala sáčkové polievky, a potom už kupovala iba sáčkové jedlá. Maloletá uviedla, že keď bývala u mamky bola skoro stále hladná. Mamka v noci nespala ale pratala a cez deň spala. Keď ju s partnerom cez deň prebudili, hnevali sa. Maloletá ďalej uviedla, že: „viackrát, keď sme bývali v dome, tak sme zašli k susedovi I., opýtať si rožok, alebo niečo, lebo ani doma sme nič nemali. Ja som sa

vtedy nevedela spojiť s nikým, niekedy som sa vedela spojiť s babkou, inokedy som nemala mobil, lebo sa pokazil. Viackrát som babke volala. Niekedy aj prišla a doniesla nejaké jedlo, ale už si nepamätám.“ Maloletá ďalej uviedla, že u babky býva asi rok alebo dva, býva sa jej oveľa lepšie. Má tam klud, všetko má čisté, nechcela by to meniť. Uviedla, že matka sa správala strašne: „No ona keď príde z krčmy sa blbo správa“. „Blbo“ vysvetľovala ako „proste idem sa umyť, a hnusne sa na mňa díva, ona na tú hlavu by vôbec nemala piť alkohol, proste niečo sa jej opýtam, hnusne odporne na mňa zazerá“. Odmietla, že by jej matky fyzicky ubližovala „ale neubližuje mi nijak, iba ak si zaslúžim takú výchovnú mi dá, ale nikdy ma nebije.“ Správne chápe a definuje čo je ubližovanie, bitie. Stotožňuje to so zažitými vlastnými skutočnosťami „je to ako keď I. mamku škrtil, a ja som vzala varechu a buchla ho po hlave silno, nech s tým prestane, ale strašne som sa bála, že mi niečo robí“. „On mi zobral varechu, a keby som sa neuhla, tak mi trať po hlave. Ale potom ju zase začal škrtiť a prišiel sused, ktorý na neho zrukol. Vefa po sebe kričali, a ja som už nevládala, skoro som odpadla, a nevládala som už ani revať a veľmi som sa bála.“ Maloletá ďalej uviedla, že mamu videla piť alkohol a brať drogy. V domácnosti matky pociťovala aj strach: „bála som sa jej niekedy v tom čase keď bola zhúlená, keď bola divná. Aj som plakala, keď ju I. bil alebo keď sa niečo stávalo. Mávala som dosť často strach a bála som sa. Teraz nemám. Teraz je to v poriadku.“ Pocitovo maloletá zdôrazňovala, že „teraz mám klud. Mamka za mnou chodí občas. Chodí za mnou na moje narodeniny, aj teraz mi dala darček 50 Eur. Hovorila, že žije v dome, neviem kde“. O osobe matky sa vyjadrovala, že aj teraz smrdí, asi sa až tak neumýva, od bývania na Q. to s ňou išlo dole vodou. Maloletá svojho otca pozná. V minulosti k nemu chodievala na víkendy. S otcom nemala kontakt od svojich 9 rokov. Vysvetlila, že: „Proste na moje deviate narodeniny mi ocko volal a mama mi povedala, aby som mu povedala, že ho nechcem vidieť a ani počuť a hneď, aby som zložila. Ja som tak urobila. Podľa babky to od mamky bola asi pomsta, lebo ocko s mamkou sa nemali v láske, sa tiež neznášali a hádali sa. A odvtedy s ním nie som.“ Na čas strávený s otcom spomína: „Keď som k nemu chodila, bola som len vo vnútri alebo som išla do K., to sú tri kroky a som tam. A raz sme boli na zmrzline a myslím, že v Zoo ale je to už strašne dávno a si to nepamätám, a tiež si pamätám, že som raz pozerala TV a nechcela som ju už pozerat', chcela som sa hrať a moje hračky mal hore v skrini a nechcelo sa mu ich mi dať a povedal, že nie, aby som pozerala TV a potom sa mi už nebude chcieť hrať.“ Posledné stretnutie s otcom datuje: „Od 9 rokov som ocka nevidela, ocko sa tiež neozval, ani ja som sa neozvala, ani na narodeniny, ani na meniny, ani na Vianoce, ale viem kde býva, tam za K., prvá brána a to je všetko čo viem. Možno by som sa chcela s ním stretávať a neviem či sa zmenil alebo asi začal piť alkohol.“ Odkiaľ to vieš? „Myslím, že asi mamka mi to vravela, možno to nie je pravda, ale neviem, či som ho raz nevidela, že pil. Ale nepamätám si to veľmi.“ Maloletá uviedla, že určite by chcela bývať s babkou, chce aby to takto bolo povedané aj na súde. Izba je podľa nej útulná. Osobný priestor a súkromie v domácnosti starej matky vníma ako obmedzené „V niektorých veciach mi vadí, že nemám vlastnú izbu, možno by som sa lepšie vyspala, ale niekedy sa bojím. A no nemám taký svoj (nemám kde dať svoje veci) keby som mala izbu, by som si veci vedela poukladať. Ale som spokojná aj s týmto. Spí sa mi pohodlne. Mám všetko čo potrebujem, už nie som hladná, je tam klud, máme doma stále čo jesť.“ Starostlivosť zo strany starej matky hodnotí nasledovne: „Babka sa stará oveľa lepšie ako mamina. Chodievam aj k lekárovi, minulý rok som bola s babkou na očkovanie a aj na preventívky, k zubárovi. Teraz chodím v škole na doučovanie, a to mi pomáha, predtým mamka povedala, že nebudem chodiť a v škole mi to veľmi nešlo a teraz chodím a je to vidieť, a potom keď som bola s babkou ona mi to dovolila a mám aj doučovateľa, babka mi vybavila, zvyčajne ma doučuje matematiku a niekedy mi pomôže so slovenským jazykom.“ Na možnosť bývania u otca odpovedá: „Asi nie, lepšie s babkou, bolo by to také divné a neviem. Chcela by určite bývať u babky.“ Súrodenecké vzťahy hodnotila ako dobré, sestra J. na ňu niekedy žiarlila. So sestrou sa stretávajú, chodíme do spoločnej školy, ona býva u svojho ocka D.. Maloletá ju nenavštevuje ale stretávajú sa. Občas príde sestra k ním, ale neprespáva tam, pretože majú iba jeden gauč, kde spia. I. k zdravotnému stavu maloletej uviedla, že maloletá má všetky preventívne prehliadky a povinné očkovania. Je zdravá a v poslednom období k vyšetreniam prichádza v doprovide starej matky.

7. V súčasnosti úradu nie je známy pobyt matky, s matkou sa nedokázal skontaktovať a zaujať stanovisko k jej vyjadreniam. Matka úrad nekontaktovala. Maloletá v súčasnosti býva v domácnosti starej matky, ku ktorej má vytvorený blízky vzťah a ktorá už dlhšiu dobu zabezpečuje potreby maloletej a jej osobnú starostlivosť. Stará matka vedela preukázať uspokojenie základných životných potrieb maloletej. Bytové pomery na strane maloletej v domácnosti starej matky sú vzhľadom k možnostiam primerané. Dieťa má v domácnosti aj napriek priestorovému obmedzeniu zabezpečený priestor pre prípravu do školy a spánok. Je možné konštatovať, že ide o domácnosť fungujúcu, hygienicky čistú, s minimálnym poskytovaním súkromia maloletej. Oblečenie dieťaťa je primerane a hygienicky čisté,

primerané a dostatok pre toto ročné obdobie. Osobná hygiena dieťaťa je dobrá. Momentálne je dieťa stabilizované v prirodzenom prostredí u starej matky, kde nie je cítiť napätie. Stará matka neinformovala svoju dcéru, matku dieťaťa ani otca maloletej o podaní návrhu k náhradnej osobnej starostlivosti k maloletej vnučke. Z vyjadrenia maloletej je zrejmé, že dieťa chce mať väzby na rodičov a mienka dieťaťa bola v minulosti ovplyvňovaná. Otec maloletej vo svojej domácnosti má vytvorené vhodné bytové pomery pre maloletú ako aj dostatok priestoru pre zabezpečenie súkromia dospelujúcej dcéry. Prejavil záujem o zabezpečovanie starostlivosti o svoju dcéru v celom rozsahu, odmieta možnosť zverenia dcéry do náhradnej osobnej starostlivosti. Uvedomuje si, že prerušením kontaktu s dcérou vytvoril vzťahovú priepasť a posilňovanie dôvery a vzťahu s dcérou je potrebné prekonávať postupnými krokmi. Z tohto dôvodu je ochotný spolupracovať s referátom poradensko- psychologických služieb na tunajšom ÚPSVaR Košice. Na základe uvedeného má úrad za to, že vydanie neodkladného opatrenia v tomto konaní nie je nevyhnutným, maloletá sa nenachádza v bezprostrednom ohrození života a zdravia. Úrad vníma posilňovanie dôvery vo vzťahu medzi otcom a dcérou do budúcnosti prioritnejším, keďže ako plnohodnotný druhý rodič do budúcnosti môže prevziať starostlivosť o dieťa. Z tohto dôvodu úrad odporúča nariadiť neodkladným opatrením východné opatrenie, ktorým bude nariadené po dobu 3 mesiacov spolupracovať s Referátom poradensko-psychologických služieb úradu.

8. Okresný súd Košice II uznesením č.I. 14P/15/2023-28 zo dňa 15.02.2023 preniesol príslušnosť na Okresný súd Košice I.

9. Podľa čl. 11 ods. 1 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

10. Podľa ust. § 1 CMP, podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

11. Podľa ust. § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

12. Podľa ust. § 360 ods. 1, 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

13. Podľa ust. § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

14. Podľa ust. § 324 ods. 1 a 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

15. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa ust. § 328 ods.2 CSP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326 CSP.

17. Podľa ust. § 329 ods. 1 veta prvá a ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

18. Podľa ust. § 330 ods. 1, 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

19. Podľa ust. § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

20. Podľa ust. § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

21. Podľa ust. § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

22. Podľa ust. § 45 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

23. Podľa ust. § 45 ods. 2, 3 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

24. V danom prípade sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktoré konanie upravuje CMP, za aplikácie všeobecnej subsidiarity CSP. CMP upravuje odlišnosti od všeobecného procesného režimu CSP ako generálneho procesného kódexu. Aj z nadpisu tretej časti CMP „Niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu“ je nepochybné, že tento zákon upravuje len niektoré špecifiká neodkladných opatrení v mimosporových konaniach s tým, že všeobecná úprava a účel inštitútu neodkladného opatrenia je upravený v príslušných ustanoveniach CSP. Preto súd v danej veci aplikuje príslušné ustanovenia oboch procesných kódexov. Pretože konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd nie je viazaný obsahom návrhu.

25. Účelom neodkladných opatrení je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok bezodkladnosti vydania rozhodnutia. Na nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 91/2012).

26. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia, resp. pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa dokazovanie nevykonáva. Dokazovanie má v tomto prípade charakter tzv. osvedčovania, keď skutočnosti uvedené v návrhu alebo ktoré sú súdu zrejmé, keď nariaďuje neodkladné opatrenie, spĺňajú atribút vysokej miery pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Pre nariadenie

neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

27. Vychádzajúc z obsahu spisu súd dospel k záveru, že v danom prípade sú bezpochyby splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Súd má za to, že navrhovateľka osvedčila potrebu zveriť maloleté dieťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä so zreteľom na neposkytovanie riadnej starostlivosti zo strany rodičov. Záujmom detí nepochybne je, aby boli predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov, pokiaľ však na ich strane neexistujú okolnosti, ktoré rodičov zo starostlivosti o dieťa vylučujú. Dôvodom na ingerenciu súdu do pomerov účastníkov bola skutočnosť, že matka vzhľadom na jej rizikový spôsob života nie je schopná a nemá záujem zabezpečiť starostlivosť o maloletú a vzťahy s otcom boli prerušené a ochladnuté. Maloletá sa dlhodobo fakticky nachádza v starostlivosti starej matky, ktorá vo vzťahu k nej nemá žiadne práva a povinnosti a z tohto hľadiska je potrebné zosúladiť faktický stav s právnym. Matka si dlhodobo neplní svoje rodičovské práva a povinnosti k maloletej, osobnej sa o ňu nestará, nie je ani známe, kde sa aktuálne nachádza. Rovnako aj otec. Hoci sa maloletá nenachádza v bezprostrednom ohrození života a zdravia, je nevyhnutné upraviť právne vzťahy k nej, ktoré zodpovedajú realite. Navrhovateľka spĺňa všetky zákonom dané predpoklady pre výkon náhradnej osobnej starostlivosti ako príbuzná dieťaťa a prejavila o vykonávanie tejto osobnej starostlivosti záujem, resp. ju v súčasnosti už aj reálne vykonáva. Nateraz považuje súd za vhodné a v najlepšom záujme maloletej zachovať stabilitu výchovného prostredia, v ktorom sa maloletá dlhodobo nachádza a ktoré jej poskytuje stará matka. Napriek vyjadreniu kolízneho opatrovníka súd dospel k záveru, že dočasné zverenie maloletej do osobnej starostlivosti starej matky bude v jej najlepšom záujme a maloletá tak bude mať až do rozhodnutia vo veci samej vytvorené vhodné prostredie pre jej ďalší psychický a fyzický vývoj.

28. Vo vzťahu k odporúčaniu kolízneho opatrovníka nariadiť výchovné opatrenie za účelom spolupráce otca s maloletou súd uvádza, že dieťa vie, kto je jej otec. Napriek tomu, že medzi nimi vznikla vzťahová priepasť z dôvodu prerušenia kontaktu v roku 2018, otec dcéru nekontaktoval, nestretol sa s ňou. Obaja, aj dieťa aj otec aktuálne majú záujem sa navzájom stretávať, obnoviť rodičovské vzťahy, preto nateraz súd nevzhládol dôvod na to, aby nariaďoval výchovné opatrenie za účelom spolupráce otca s maloletou na Referáte poradensko-psychologických služieb. Túto možnosť zatiaľ ponecháva na dobrovoľnosti otca a maloletej a až následne, keď bude nevyhnutné, aby súd v tomto smere autoritatívne zakročil, bude to realizovať. Všetky tvrdenia otca o jeho záujme o maloletú osobne sa starať budú predmetom dokazovania vo veci samej, kde súd bude posudzovať aj možnosť tzv. krokovej postupnosti, nakoľko v konaní o nariadení neodkladného opatrenia vzhľadom na 30 dňovú zákonnú lehotu nie je vytvorený dostatočný časový priestor na posúdenie tejto otázky.

29. Súd záverom poznamenáva, že neodkladné opatrenie má len dočasný charakter, nie je rozhodnutím vo veci samej a nenahrádza ani neprejudikuje budúce rozhodnutie súdu. Súd ďalším postupom vykoná vo veci dokazovanie a na základe jeho záverov rozhodne o vhodnej forme starostlivosti vo vzťahu k maloletej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa ust. § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa ust. § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.